Міжнародний досвід допомагає уникнути пасток та помилок, що можуть виникнути під час розвитку фінансових систем. Залучення глобального досвіду забезпечує ефективну систему управління ризиками та захисту інтересів всіх учасників. Міжнародний досвід також вказує на шляхи до інклюзивного розвитку, враховуючи різноманіття потреб різних економік. Це дозволяє створювати більш доступні та ефективні фінансові послуги для всіх шарів суспільства. Розглядаючи міжнародний досвід, фінансові системи можуть більш ефективно адаптуватися до глобальних викликів, таких як кризи, кіберзагрози та зміни клімату. Глобальний обмін досвідом є ключовим для створення стійкої та адаптивної інфраструктури.

Загалом, залучення міжнародного досвіду стає необхідною передумовою для побудови майбутніх фінансових систем, які сприяють сталому розвитку, інноваціям та високій ефективності. Глобальна співпраця стає ключовим елементом на шляху до стабільності та успіху у світі невпинних змін та викликів.

Інформаційні джерела:

1. Babenko V. Aspects of program control over technological innovations with consideration of risks. Восточно-Европейский журнал передовых технологий. 2018. № 3(4). С. 6-14. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vejpte_2018_3%284%29__2

2. Мандич О., Бабко Н., Лишенко М., Харчевнікова Л. Цифрова трансформація та новітні комунікації як платформа для стійкого розвитку бізнесу. Modeling the development of the economic systems. 2022. № 4. С. 15–19. https://doi.org/10.31891/mdes/2022-6-2

3. Babenko, V., Perevozova, I., Kvyatko, T., Maliy, O., & Mykolenko, I. (2019). World informatization in conditions of international globalization: Factors of influence. Global Journal of Environmental Science and Management, 5(Special Issue), 172-179.

ТЕХНОЛОГІЇ АУТСОРСИНГУ ТА КРАУДСОРСИНГУ ЯК ОСНОВА СИСТЕМИ КОНКУРЕНТНОЇ МОДЕЛІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Нагаєв В. М., д-р пед. наук, проф.
Кускова С.В., канд. екон. наук, доц.
Вашечко С.С., здоб. PhD
Земляна Л.С., здоб. PhD
Державний біотехнологічний університет

Концептуальним положенням «нового державного управління» (New Public Management) є завдання зрозуміти громадянина як клієнта публічних послуг і спрямувати процеси організації на задоволення потреб клієнтів. Дане положення є передумовою для реалізації проєктів мобілізації людських ресурсів в системі конкурентної моделі державного управління [5]. Передусім громадянина-клієнта розглядають як основного платника податків, замовника або користувача публічних послуг. Але в останній час поряд із цим поступово відбувається розвиток відкритого громадського сектора із впровадженням принципів відкритих інновацій. Науковці визначають три ключові складові на

шляху до підвищення ефективності суспільного управління за рахунок залучення громадянської участі: прозорість, участь, співпраця [1, с. 45].

Органи публічної влади відзначають суттєву користь від «колективної творчості» представників зацікавлених сторін у процесах вироблення, реалізації та оцінювання наслідків політичних рішень. Широке застосування електронного урядування протягом останніх декількох років зумовило «оцифрування» адміністративних послуг із метою підвищення їх якості. Подібна практика відкрила абсолютно нові можливості для перепроєктування організаційних структур і процедур в системі публічного управління та адміністрування, зокрема щодо спілкування зі сторонніми зацікавленими сторонами [2, с. 30].

Найбільш поширеними для реалізації громадських проєктів мобілізації людських ресурсів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій є технології аутсорсингу та краудсорсингу. Аутсорсинг (outsourcing – підрядництво*)* – передача організацією частини її завдань або процесів стороннім виконавцям на умовах субпідряду. Аутсорсингові ресурси залучаються у сфері набору персоналу або надання юридичних, бухгалтерських, логістичних чи IT-послуг тощо. Це дозволяє максимально ефективно використовувати ресурси й отримувати якісні послуги, а також нестандартні для організації методи вирішення проблем [3].

Краудсорсинг (crowd – натовп і soursing – використання ресурсів) виник із розрахунку на очікуване бажання клієнтів безоплатно або за невисоку ціну поділитися своїми ідеями з організацією виключно у зв'язку з бажанням побачити ці ідеї втіленими у життя. Виділяють три види краудсорсингу в публічному управлінні: створення краудсорсингових ресурсів в умовах надзвичайних ситуацій; законотворчий краудсорсинг; співпраця органів влади та громадянського суспільства в регіонах або муніципальних утвореннях [4]. Найвідомішим прикладом краудсорсингового проєкту в приватному секторі є «Wikipedia», яка пропонує користувачам власноруч створювати та редагувати статті.

Прикладом успішного застосування елементів краудсорсингу в публічному управлінні України є портал державних послуг «iGov». Це волонтерський проєкт. В його створенні брали участь сотні та тисячі волонтерів-ентузіастів по всій країні та навіть світу. Проєкт був запущений за підтримки Агенції електронного уряду разом із Міністерством економіки та Адміністрацією Президента у червні 2015 року. Основною метою була поява можливості отримання довідок та документів в електронному вигляді чи попереднє їх замовлення без очікування в черзі. Портал зроблено в рамках боротьби з корупцією в Україні та вдосконалення бізнес-процесів в наших державних органах [6].

Загалом проєкт показав свою корисність та актуальність в момент, коли ще не був створений Єдиний *портал державних послуг* Дія, який по суті став більш досконалим наступником порталу «iGov» [6]. Тож, вважаємо за доцільне і надалі розвивати державно-приватне партнерство у сфері публічних послуг та електронної демократії. Переконані, що впровадження принципів відкритих

інновацій сприяє інтеграції клієнтів-громадян до систем управління організаціями публічної сфери. Саме тому, органи публічного управління мають здійснювати системне управління інноваціями на основі використання технологій аутсорсингу (задля кращого використання обмежених ресурсів) та краудсорсингу (задля реалізації громадських проектів мобілізації людських ресурсів) :

– стандартні, загальні для кількох підрозділів органу публічного влади процеси (управління фінансами, трудовими ресурсами, інформаційними системами) можуть бути передані автономному центру спільного обслуговування у межах організації;

– за допомогою аутсорсингу з метою зменшення витрат окремі групи процесів органу публічного управління можуть бути делеговані зовнішній організації, яка зазвичай є також експертом у цьому виді роботи;

– мобільні платформи зворотного зв'язку з громадянами мають величезний потенціал для покращення управління органами публічної влади та територіями;

– під час участі у краудсорсингових проєктах громадяни отримують можливість зробити власний внесок у вирішення суспільних завдань, зробити те, що традиційно було винятково у компетенції державних службовців та посадовців місцевого самоврядування;

– сучасною практикою в сфері публічного управління має стати розбудова ІТ-інкубаторів й відповідних інкубаційних програм-стартапів, що підтримуються інвесторами й міжнародними проєктами технічної допомоги;

– участь громадян у спільних проєктах дає можливість ділитися власним досвідом, вивчати і поширювати кращі практики публічного управління, об'єднувати зусилля на принципах соціального партнерства задля розвитку територіальних громад шляхом розробки та впровадження проєктів, а також налагоджувати комунікацію із колегами з усієї країни, навчатися на онлайн курсах, вести дискусії з фахових питань. Це сприятиме постійному підвищенню професійної компетентності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Інформаційні джерела:

1. Публічне управління в умовах інституційних змін : колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с.

2. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб. у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. Частина 15. Київ, 2017. 52 с.

3. Зінченко Г. В. Використання краудсорсингу у процесі формування політики на регіональному рівні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського.* Серія: Державне управління. Т. 30 (69). № 4, 2019. С. 55–60.

4. Карий О.І., Панас Я.В. Краудсорсинг як інструмент менеджменту: приклади вирішення місцевих проблем. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка».* Проблеми економіки та управління. № 847, 2016. С. 213–219.

5. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування : навч. посібник. Х.: Стильна типографія. 2018. 278 с.

6. Портал державних послуг «iGov». URL: https://igov.org.ua/about